

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(Józsei főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sárgónyelv: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 720 Lej
Fél évre 360 Lej
Negyed évre 180 Lej
Havonta 60 Lej

Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Buconyiban 53 baniva
több.

Az enyhülés politikája.

A ridegség és a közöny politikája nem vezetett sohasem jóra és még a legtulzóbb nacionalisták sem hiszik komolyan, hogy eredményeket lehessen elérni az ugynevezett „erős Kéz” rendszerrel. Nyíltan hangoztattuk és most is valljuk, hogy Erdélyben csak az engedékenységgel és a politikai türelmességgel hozható meg a konszolidáció és a Nyugatra való bekapcsolódásnak egyetlen feltétele a demokratikus alapokra helyezett közigazgatás, iskola-politika, agrártörvény és főként a kisebbségekkel szemben tanúsított előzetlenség és jóakarát. Azok az államok, amelyek a békeszerződések következtében kisebbségekhez jutottak, sorra igyekeznek a lehető legjobban és a leghétközben megoldani ezt a nehéz problémát, mert jól tudják, hogy az elnyomatás és az erőszakos és türelmetlen nacionalizálás mire vezet.

Az erdélyi magyarságnak ismét elégtétele van most. A kormányt támogató liberális-párti többség körében egy igen tekintélyes számú csoport, az erdélyiek csoportja erősen hangoztatja, hogy figyelembe kell venni az erdélyi kívánságokat és ezek között természetesen, elsősorban a kisebbségek kívánságait. Hangsúlyozzuk, ezáltal nem az ellenzék és nem is a magyarság hangoztatja, hanem a kormánypárt egy része. Ez az idők jele.

A magyarság aktuális politikai kérdéseiről nyilatkozott most Grand Pierre Emil, az Erdélyi Magyar Párt ügyvezető alelnöke elűti tudósítónk előtt:

— Az erdélyi magyarság feszülten figyel az eseményeket és kíváncsian a helyzet javulását, vagy az esetleg bekövetkezendő új politikai orientációkat, mert ezek hatással lehetnek az erdélyi politikára, de különösen a magyarság helyzetére. Grand Pierre ezután az iskolakérdésről nyilatkozott és annak a nézetének adott kifejezést, hogy éppen az erdélyi liberális-párti képviselők erőteljes mozgalma lesz az, ami az iskolarendelet megváltoztatására bírja a közoktatásügyi minisztert. Tudósítónk érdeklődött a Magyar Párt külsőben álló elnökválasztó nagygyűlése felől. Az alelnök kifejtette, hogy végleges megállapodás a gyűlés helyére vonatkozóan még nem történt, de valószínűleg Brassóban fog lefolyni a nagyjelentőségű gyűlés. Az elnök személyére még megállapodás nem történt és csak a nagygyűlés fogja eldönteni ezt a nehéz kérdést.

Készülődés a parlamenti harcokra.

A kormánypárti félhivatalos az ellenzéki pártok bomlásáról ír. — A parasztpárt kritikája a kormány kül- és belpolitikájáról.

(Bucuresti, október 16.) A hosszú szünet után újra megnyílt új parlamenttel egyidőben megkezdődött az ellenzéki pártok akciója is. Egyelőre csak arról folynak minduntalan a tanácskozások, hogy az új ülészakban milyen taktikai haremódort használjanak a kormánnyal szemben. A pártok szócsövei, a különböző félhivatalosak is, alaposan kiveszik a részüket a politikából. A félhivatalos kormánypárti Viitorul azt hirdeti lapjában, hogy a két legtekintélyesebb ellenzéki párt bomlóban van, mire viszont az ellenzéki sajtó azt propagálja, hogy a kormánypárt ügye sem áll a legjobban. A liberális párti sajtó ütőkártyája az, hogy ellentétüket igyekszik támasztani az ellenzék között, vagy legalább is az ellentét látszatát akarja belevinni a közvéleménybe. Erre vall az is, hogy nap-nap után közlik, hogy a nemzeti-pártban állandók a surlódások Maniu és a Take-csoport között, a parasztpártban pedig súlyosak az elvi ellentétek Stere és Lupu a két vezér között. Az ellenzék erre azzal fe-

lel, hogy a kormányban Vaitoiu, Constantinescu és Marzescu miniszterek között vannak bizonyos áthidalhatatlan differenciák. A vezérek által inszenált hírlapi háborúság erősen tendenciózus jellegű. Hogy kormánypárti körökben erősen készülnek valamire, az kitűnik abból is, hogy Bratianu miniszterelnök nyomában a parlament megnyitása után értekezletre hivta össze a liberális párti képviselőket, az értekezleten apellált a képviselők szolidaritására és kijelentette, hogy abban a pillanatban, amikor a legcsekélyebb kétséget veszti észre a képviselők magatartásán, ő sem fog habozni. Ez a sokat jelentő nyilatkozat egyenlő a lemondás gondolatával. A parasztpárt nem törődve a nemzetipárt határozatlanságával, erős akcióra készül és már a felirati vita során éles kritika tárgyává teszi a kormány kül- és belpolitikai tevékenységét. Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a parasztpárt mostani csendes magatartása a bekövetkezendő heves küzdelem előjele.

Amerika

diadalmammal fogadta az Ezüst-Zeppelint.

Az Unió elnöke üdvözölte elsőnek az amerikai földre szállott Z. R. III-t

(Newyork, október 16.) Valóságos diadalmammal fogadták Amerikában az „Ezüst-Zeppelin” megérkezését. Newyork tegnap óriási izgalommal várta a légi kolosszus érkezését. Az uccákon, az óceán partján hatalmas embertömegek tolongtak, a felhőkarcolók ablakai zsúfoltak voltak. A kereskedők üzleteikre az amerikai lobogó mellé kitépték a fekete-aranyvörös német köztársasági zászlót, ezuttal először. Husz repülőgép szállott fel, hogy ünnepélyesen fogadják a Zeppelint, öt gép pedig eléberepült. Amikor a hatalmas léghajó feltűnt, ágyúdörgéssel fogadták, a háztetőkön megszólaltak a zenekarok és egész Newyork diadalkiáltásban tört ki. A megafonok és hajószirénák zugtak, zászlókat és kendőket lobogtattak a léghajó felé. A newyorki lapok hasábjokat szentelnek a Zeppelinnak. Rengeteg fényképet közölnek

az átrepülés körülményeiről. A World összefüggést talál a német kölesön sikere és a Zeppelin érkezése között. Reméli, hogy mindkettő a megszokadt barátság helyreállításának előjele. Élesen tiltakozik azonban az ellen, hogy a friedrichshafeni Zeppelin-műveket lerombolják ami valóságos vandálizmus lenne. A Newyork Times a Zeppelin-ben a német lángész diadalmát ünnepli. Hivatalosan megállapították, hogy a Zeppelin 5066 angol mértföldet tett meg 81 óra és 17 perc alatt 62 mértföldes óránkénti átlagos sebességgel. A Zeppelin utjában elért legnagyobb magassága 3700 méter volt. A léghajón a hatalmas teljesítmény dacára megmaradt az üzemanyagok negyedrésze. A lakehursti repülőtéren maga Coolidge az Egyesült Államok elnöke fogadta a léghajót és a következő beszédet intézte dr. Eckenert kapitányhoz:

— Az utazás korszakalkotó siker! A német technikusok kiválósága és ügyessége, amely a léghajó építésében és vezetésében megnyilvánult, a legnagyobb elismerést érdemli meg. Nagy öröm az amerikai népre és Németországra, hogy Amerika békés kapcsolatai teljesen helyreállítottak és a léghajó első közvetlen repülését Amerikába, szerencsésen tette meg!

Az összes berlini lapok is vezércikkben méltatják a Zeppelin teljesítőképeségét és azt a német merészség és technika példátlan eredményének tekintik. A württembergi és a bajor kormányok táviratban gratuláltak a friedrichshafeni Zeppelin-műveknek. Távirataikban kifejezik azt a reményüket, hogy a világ gondoskodni fog arról, hogy a Zeppelin-műveket ne áldozzák fel esztelen rombolásnak. A Reuter Távirati Iroda jelentése szerint az Északamerikai Egyesült-Államok a Zeppelin hivatalos átvételével 2.200.000 dollárt írnak jóvátételi számlájának javára. A párisi Temps azonban mai számában is újból hangsúlyozza, hogy megengedhetetlen az, hogy Németországnak a Zeppelin-gyárat meghagyják és követeli a békeszerződés végrehajtását. A Zeppelin-művek most azzal a tervvel foglalkozik, hogy Franciaországnak is fog szállítani Zeppelineket a jóvátételi számla terhére.

Berlinből jelentik: a világhírűvé vált Z. R. III. Zeppelint utazása előtt egy müncheni biztosító társaságnál biztosították be 600.000 dollár összegre. Az első biztosítási részletet 36.000 dollárt azonnal ki is fizették. Miután a Zeppelin szerencsésen megérkezett Amerikába, a biztosító társaság jó üzletet csinált.

Országos diák-sztrájk készül Magyarországon.

(Budapest, október 16.) A soproni erdőmérnöki főiskola hallgatóinak sztrájkja és a sztrájk miatt tett intézkedések mind nagyobb hullámokat vernek. A budapesti egyetemi ifjúság ma nagygyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy szolidaritást vállalnak a soproni diáksággal és ma már nem is jelentek meg az előadásokon. Ma a diákság vezetőit felhívták, hogy vegyék fel az illetékesekkel a tárgyalásokat, hogy az egyetemeken ismét zavartalanul folytathassák a tanítást. A diákok elhatározták, hogyha a tárgyalások eredménytelenek maradnának, akkor megszervezik a további ellenállást. Egyébként küldöttséget menesztenek a közoktatásügyi miniszterhez, hogy vonják vissza az erdőmérnöki főiskola a négyszáz hallgatójának kizárását, mert különben továbbra is távol maradnak az előadásokról.

Katolikus-napok Aradon

Nagyarányu előkészületek az erdélyi katolikus népszövetség nagygyűlésére. — A katolikus kongresszus ünnepi közgyűlésének programja.

(Saját tudósítónktól.) Az október 25 és 26-iki aradi katolikus nagygyűlés képezi legfőbb gondját most az aradi plébániának, amelyre ugyszólván az oroszánrészt hárul a rendezésből. Az erdélyi Katolikus Népszövetség Aradon megtartandó III. nagygyűlése jóval túlnő a helyi kereteken, országos jellegűt ad ennek az impozáns katolikus megnyilvánulásnak már az a tény is, hogy az összes egyházmegyék fejei, azonkívül a kormány kiküldöttje és még igen sok előkelő egyházi és világi magasállású ember vesz részt. Mintegy kétezer idegen részvételére számít a rendezőség, de lehet, hogy ez a szám még növekedni fog. A sok idegen elszállásolása rengeteg munkát ad a rendezőségnek. Az aradi plébánia ismételt felhívására már igen sokan jelentkeztek, akik az ünnepek két najára hajlandók maguknál elszállásolni idegeneket, de még igen sok vendéglátóra van szüksége a rendezőségnek és ezért ismételtén kéri a katolikus közönséget, hogy vendéglátói szándékukat minél hamarabb jelentsék be az aradi katolikus plébánia hivatalban.

Dr. Lakatos Ottó minorita líázfőnök, aki tevékeny részt vesz a rendezés munkálataiban, ma fölkereste a város vezetését, s attól virágot és villanykörtéket kért. Ugyanis az ünnepek tartamára díszesen dekorálják a templomot és annak hatalmas méretű bejáratját. A városvezetés a legnagyobb szívélyességgel áll a rendezőség szolgálatára és rendelkezésre is bocsátja a kért dolgokat. A katolikus nagygyűlés végleges programját már megállapították

és itt közöljük a szombati közgyűlés teljes sorrendjét:

1. Délelőtt kilenc órakor Veni Sancte és csendes mise az aradi Minorita-templomban, — mondja Pacha Ágoston csanádmegyei apostoli kormányzó. A mise alatt az aradi templomi dalárda énekel. 2. Pacha Ágoston a Kulturpalota nagytermében megnyitja a közgyűlést, üdvözli a püspöki kart, a kormány képviselőjét és a megjelenteket. 3. A kormányképviselő és a püspöki kar válasza. 4. Dr. Gyártás Elemér a Katolikus Népszövetség alelnöke üdvözli a megjelenteket, megnyitja a közgyűlést és javasolja, hogy küldjenek üdvözítő táviratot a pápának és a királynak. 5. Dr. Zombory László a Népszövetség ügyvezető igazgatója felolvassa jelentését a Népszövetség elmúlt évi működéséről. 6. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 7. Választások. 8. Ünnepi beszéd, elmondja P. Trefán Leonard, volt ferencendi rendfőnök. 9. Elnöki zárószó és pápai himnusz.

Valósággal eseménye lesz a nagygyűlésnek a vasárnap délutáni impozánsnak ígérkező nagy eucharisztikus körmenet, amelyben mintegy huszezer ember vesz részt.

Kitoloncolják a csongrádi álmerénylőt.

Husz és félmilliót kapott Popovics, hogy vállalja a bombamerénylőt.

(Budapest, október 16.) Popovics István az álbombamerénylő ügyében a rendőrség még mindig folytatja a nyomozást. Mintegy két héttel ezelőtt jelent meg a főkapitányság központi ügyeletén ez a fiatal ember és ott kijelentette, hogy ő követte el a csongrádi bombamerénylőt. — Vallomása nagy szenzációt jelentett, mert csak néhány nappal előbb mentették fel a szolnoki tárgyaláson a bombaper gyanúsítottjait.

Másnap délelőtt a főkapitányság politikai csoportja kezdte faggatni Popovics Istvánt, aki csakhamar ellentmondásokba keveredett. Popovics állástalan tisztviselő, aki hosszú heteken keresztül minden kereset nélkül lézengett a fővárosban. Teljesen lerongyolódott, lakása sem volt. Mikor a kihallgatását végző detektívek tudó

mására hozták, hogy nem hiszik el hazudozásait, újabb mesével állt elő és most már azt állította, hogy bár nem ő a merénylő és a bombamerénylőben részt sem vett a tetteseket egytől-egyig ismeri. Nem létező személyek nevét keverte be az ominózus ügybe. Végül beismerte, hogy két ember birta rá arra, hogy a rendőrségen önként jelentkezve magára vállalja a súlyos büncselekményt. Elmondotta, hogy ruhát vettek számára, kifizették szállodai szobáját.

Később ezt a hazug mesét is visszavonta Popovics és néhány nappal ezelőtt beismerte a valóságot. Elmondotta legutóbbi vallomásában, hogy egy alföldi nagy városban, nem Csongrádon lakó gazdaember, aki élénk szerepet visz az ottani ébredő mozgalomban, husz és félmillió koronát adott

neki kölcsön bizonytalan időre az al a feltétellel, hogy a csongrádi bombamerénylőt vállalja. A rendőrség ezt a gazdaembert is kihallgatta. Az illető beismerte, hogy az összeget tényleg átadta Popovicsnak és lebiztatta, hogy a büncselekményt magára vállalja. Föl az azt mondja, az ébredő eszmének akart szolgálatot tenni. Azt azonban, hogy a csongrádi bombamerénylőkkel bármiféle nexusban volna, vagy akár a gyamistottakat is ismerné, tagadja és erre nézve a rendőrségnek sem sikerült bizonyítékokat beszerezni.

Popovics Istvánt holnap reggel átadják a főkapitányság büntügyi osztályának, ahol hatóság félrevezetése címén megindítják ellene az eljárást. Valószínű azonban, hogy ezt az eljárást nem folytatják le, mert Popovics Istvánt, aki csehszlovákiai illetőségű, a toloncházba viszik és közigazgatási uton járnak ellene el.

HOGYAN KÉRT?

1924. okt. hó 16-án 100 lejért adtak Nálunk:

2.76 svájci frankot.
10.20 francia frankot.
42.500 belföldi magyar koronát.
38.400 osztrák koronát.

Zürichben 2.75 frankot

Párisban 10.40 frankot

Gyermekek!

készüljétek vasárnapra az aradi Uránia gyermekmatinéjára.

TARCA

A tábornok pipája.

(Newyorki levél.) A „Chicago Tribune”-ben egy karikatúrát láttam a napokban: óriási piparaks mellett áll a torzonborz Európa és boldogan gyújt rá a legújabb pipára, a tábornok pipájára. A többi mind félredobta, egy sem volt jó békepipának, ez az igazi, ebből fehéren, bodoran száll a béke füstje. A tábornok pipája valóban egyre jobban kezd kiemelkedni a többi közönséges pipa sorából. A tábornok pipájából fogalom, szimbólum lesz lassan két világrészben. Ez a pipa világtörténelmi pipa lesz.

Nem is közönséges darab Dawes tábornok pipája. Eredeti, szokatlan az alakja, senki sem szívott eddig ilyet, csak ő, de neki mindig a szájában volt, egyetlen képén sem látni nélküle. Nem is pipaalku. Egy ünger, amibe felül nyúlik be a pipaszár, nem alul, mint a rendes pipáknál. És aztán, hogy mégis szívható legyen, különböző kicsavarható és becsavarható részek, lyukak és csatornák igazgatják a füst járását. Ilyen komplikált pipa kellett ahhoz, hogy Európa végre a béke útjára lépjen.

Mondom egy-két hónappal ezelőtt csak a tábornok szívta, azóta fogalom lett és divatba jött.

Először a Wall Street tájékán láttam, ahol a dohányárús boltok kirakatai egyszerűen tele lettek vele. „The General” — hirdetik a plakátok és a kirakatokból csábítóan mosolyog a sok fényes vasos ünger. Nemsokára mindenki ez fogja szívni Amerikában.

Éppen ideje, hogy azt a pipát szívják az amerikaiak, amely Európának békét hozott. Amerika békét akar. Vagyis teljes erejével készül a háborúra. Sőt Amerika nemcsak készül a háborúra, hanem készen is van és öklét mutogatja. Természetesen nem Európa felé. Ott békét teremt, hogy nyugodtan indulhasson Ázsia ellen.

Nemrégiben volt az ugynevezett „védelmi nap”, próbamozgósítás. nacionalista propaganda nap, végeredményben olyan militárista tüntetés, amelyet keveset láttott a világ. Nem tehetek róla, de egy év óta soha nem éreztem magam olyan rosszul Amerikában, mint ezen a napon. Kipróbálták az ipar háborus mozgósítását s bebizonyították hogy most egy nap alatt képesek arra, amire 1917-ben hónapok kellettek. Bemutatták milliók lelkesedése közben a legújabb és legtokéletesebb emberpusztító szerszámokat. Ti-

zenhét millió ember vett részt ténylegesen a háborus tüntetésekben s ebbe a számba nincs beleszámítva a sok millió néző.

Nacionalista propaganda volt, pedig erre igazán nincs szükség Amerikában. Nincs a világnak még egy országa, amelynek népe olyan üszinén, nem nagyhanguan, de vérenek utolsó cseppjéig olyan tulzó nacionalista lenne, mint az amerikai. Egy kis példa: A Firpo—Wills bokszmeccs estéjén bejártam egy csemegekereskedésbe. A kisasszony, aki kiszolgált, feltűnően izgatott volt. Bebeszaladt a hátsó helyiségbe, alig tudta becsomagolni a narancsot. végre megszólalt:

— Maga is fogja hallgatni rádióon?

— Mit?

— A meccset. Ott van a rádió a hátsó szobában, én fogom hallgatni, mingyárt kezdődik.

— Ki fog győzni? — kérdeztem mosolyogva, mert hát ezt illel kérdezni ilyenkor Amerikában.

— Remélem Wills. Ő Amerika, a másik pedig idegen.

Wills néger. A négereket utálják, megvetik, kiközösítik és meglincelik, de ha az amerikai néger áll szemben a külföldi fehérrel akkor a csemegekereskedés-

ben kiszolgáló kisasszony remegve reméli a honfitárs győzelmét. Pedig semmi pénzért nem táncolna egy feketével. Wills egyébként győzött és egyes lapok még aznap este nemzetiszín keretes különkiadásban adták tudtul a hírt.

Szóval ideje, hogy az Atlantit és Csendes-óceán között is a béke füstje szálljon a tábornok pipájának sok ezer másából. De hát hogy lehessen ezt remélni, mikor maga az Európában békét csináló tábornok is harciasává válik itthon. Ő a legharciasabb az elnökválasztási harc vezetői közül. Olyan kemény beszédekkel ostromozza a radikális pártot, amilyenek igazán csak egy tábornoktól telnek ki. De egyre népszerűbb lesz. Itt Amerikában ma mindent, de mindent csak az elnökválasztási harc szempontjából lehet nézni. És talán igaz lesz Albánia miniszterelnökének, aki genji csuifolódó beszédekben kijelentette, hogy Dawest európai sikre be fogja segíteni az alelnöki székbe. Népszerűségét bizonyítja, hogy ma Newyork két színházában is szerepel. Az egyik nagy moziban az ő zenéjével kísérik a filmet, az egyik új revüben pedig a színpadon szerepeltek. Pipájával és kedvenc káromkodásával egyült.

(Művelői Ernő)

Bilincsek között szállították Frohreichot a fogházba

A milliomos istállótulajdonos gyilkosa a soproni ügyészség foglya. — Drámai jelenetek a gyilkos férj és felesége között. — Felfüggesztették Geley körorvost.

(Budapest, október 16.) Dr. Frohreich Ernő, Egyedi Artur föld birtokos és istállótulajdonos gyilkosa ma már a soproni ügyészség fogházának egyik cellájában ül, s várja sorsának további fordulását.

A boldog gyilkos.

A titokzatos gyilkosság tragikus fordulatairól, Frohreich Ernő beismerő vallomásának drámai lefolyásáról a mai nap folyamán igen sok érdekes részlet jutott nyilvánosságra. A beismerő vallomás után Frohreich, aki addig ideges és nyugtalan volt, teljesen megnyugodott, sőt néha már el is mosolyodott. A legteljesebb nyugalommal jelentette ki:

— *Boldog vagyok, nagyon boldog, hogy a lelkiismeretemet meg nyugtattam. Tudom, hogy gyilkoltam, de magamra vettem a kereszt fát, a kálváriát járom, csakhogy családomat megmentsem, mert a család évek óta mártírságot szenvedett. A milliárdos após még a legprimitívebb anyagi eszközökről sem gondoskodott családja számára és elvált leányát még legigénytelenebb kéréseiben sem támogatta.*

Dr. Frohreich, aki négy napon keresztül угyszólván semmit sem evett, vallomása után jóízűen meg vacsorázott. Vacsorára csirkét és kompotot evett és bort ivott hozzá. Vacsorázása közben vele volt a felesége is, aki állandóan vigasztalta férjét.

A hűséges feleség.

Megható jelenet játszódott le ekkor a férj és feleség között. — Frohreich az asszonyhoz fordult:

— Nyugodj meg, meglátod nem lesz nagy bajom! Nem sokra büntethetnek meg, mert nem aljas és gonosz szándékból gyilkoltam. — Egy tisztességes család boldogságát dulta fel és koplaltatta az öreg. Én pedig önkívületi állapotban, nem is tudom miért, de megölttem... *Ha engem igazán szeretsz, én boldog leszek, ha nem láthatlak is.*

Az asszony erre ezt felelte:

— *Szeretni foglak mindig és ki tartok melletted. Várlak, de egyre kérlek! Emelt fővel menj bírásid elé és semmiestre se gondoldj arra, hogy önkezdeddel vess véget életednek! Ezt fogadd meg és én várlak!*

A vacsora közben folytatott beszélgetésük végén kölcsönösen fogadalmat tettek, hogy egyikük sem követ el öngyilkosságot és emelt fővel türik a sorsukat. Majd egymás karjaiba omlottak és hosszasan megcsókolták egymást.

Bilincsek között.

Dr. Frohreich Ernőt megbilincselés közben Frohreichné kétszer is elájult és könyörgött a csendőrtiszteknek, *tekintsenek el a bilincsek alkalmazásától.* — A csendőrtiszt azonban ragaszkodott ehhez és kijelentette, hogy a bűnösökkel egyformán kell eljárni.

Felfüggesztett körorvos.

Dr. Geley Frigyes körorvost és Kiss körjegyzőt felfüggesztették és fegyelmi vizsgálatot indítottak ellenük, mert súlyos szabálytalanságok fordultak elő Egyedi halotti bizonyítványának kiállításakor. A körjegyző tudta a gyanus körülményeket és mégis személyesen vitte el a soproni ügyészséghez a hatósági orvos bizonyítványát, a

mellyel kérte a temetés és a Budapestre való szállítás engedélyét. Kun soproni ügyész, tekintettel arra, hogy azt köztisztviselő kérte, azonnal megadta az engedélyt. Geley a tegnapi helyszíni szemlén előadta, hogy amikor először vizsgálta meg a holttestet, nem talált gyanus nyomokat. Beismerte azonban, hogy elkövette azt a vétkes könnyelműséget, hogy a halott arcát nem mosta le és így nem vehette észre az erőszakot eláruló jeleket. Két nap múlva mosta csak meg a halott arcát és akkor fedezte fel az ujjnyomokat. *Meg is mondia ekkor Frohreichnek, hogy gyilkosság történt.* Frohreich becsületességét vette, hogy elhagyta a gyilkosságot. Becsületesszáva dacára azonban felhívta a hatóságok figyelmét és jelentést tett Kokas főorvosnak, akivel azután felvette a második látteleletet, amelyben azután rámutatott a gyanus jelekre.

Nagy Erzsike különös esete.

Miként keletkezett a titokzatos csattanás. — Materialista vélemény a borzalmak éjszakáiról.

(Saját tudósítónktól.) Aradon a Közép-ucca 22. számú házban történt rejtélyes események széles körökben keltek élénk feltűnést.

A hiszterianak leggyakoribb megnyilvánulása az, hogy a beteg nemlétező betegséget szüngerál magának. Ilyenkor a kezelő orvosok a legnagyobb dilemma előtt állanak, mert az elpanaszolt betegségek szimptomái nem jelentkeznek, de azért a beteg szenved és görcsös makacssággal ragaszkodik szenvedéseéhez. Ez az eset is ezzel magyarázható. A szerencsétlen leány valami súlyos megpróbáltatás, vagy reménytelen szerelem elől betegségbe menekült. — Környezete vagy ismerősei befolyása következtében lelke a misztikum felé hajlott és az önmaga által előidéztet titokzatosnak látszó jelenségekben hitt, mert menedéket és megnyugvást talált bennük. A beteg leány öntudatlanul cselekedett, vagyis a tudat alatti vágy kényszerítette arra, hogy a félelmetes csattanásokat, vagy misztikus kopogásokat előidézzék, mert azokra szüksége van a felszínes lelki életének.

Nagy Erzsike éjjeli szekrényén egy pohár víz állott. A szobában teljes sötétség volt és az izgalomtól feszült csendben két férfi várta lélekzetviassafojtva az eseményeket. A leány nyugtalanul kimerülten alszik és ágyában ideoda forgolódik. Egyik kinyújtott kezével véletlenül megérinti a poharat. Az ujjak görcsösen összeszorulnak a pohár körül. A leány félig öntudatra tér, kezét elkapja és az átszorított poharat földhöz csapja. A csattanásra teljesen felébred. Rémműlten sikolt és a szobában lévőket azt hiszik, hogy ismét szellemek garázdálkodtak. Az éjszakai kirándulások is félig öntudatos állapotban történnek és azokat a túlfeszített idegek és a rendkívül intenzív agyműködés idézték elő. Mindezek a jelenségek eszközök arra, hogy a megröccsült idegzetű leány egy önmaga előtt is titokolt célt elérjen

Akik azt hiszik, hogy az ilyen betegek félre akarják vezetni környezetüket, tévednek, mert ők önmagukat vezetik félre és ez sokkal súlyosabb. Betegberek ők mint ha tényleg szenvednének a bebeszélte betegsüktől, vagy mintha tényleg végig élnék a borzalmak éjszakáit.

Gyilkosság az országuton.

Agyonlőtték és kirabolták egy orastieit (szászvárosi) gazdálkodót.

(Saját tudósítónktól.) Borzalmas gyilkosság történt tegnap Orastie (Szászváros) közelében. A gyilkosság áldozata Brudár Vasile, ismert orastieit jómódu gazdálkodó fia. A gyilkosság részleteiről a következőket jelenti a Közönség munkatársa:

Brudár Vasile tegnap reggel kocsin a szomszédos Perlasz községbe ment, hogy otthlakó szép menyasszonyát, Sztoján Vicát meglátogassa. A gazdálkodó este hét óráig időzött menyasszonyánál, majd szekérrre ült és visszahajtott Szászváros felé. Az országuton történt a borzalmas gyilkosság. Valaki, aki agylátszik lesben állt és várta a legényt, fegyverrel fejbe lötte Brudár Vasilet, aki szétlőtt koponyával halva maradt a szekéren. A gyilkos ezután kikutatta áldozatának zsebeit és kirabolta, majd megfordította a szekeret és a lovat elindította újra Perlasz felé. A perlaszi vasúti megállótól mintegy 400—500 méternyire észrevették a járókelők a gazda nélküli szekeret és megállították. Ekkor vették észre, hogy a szerencsétlen fiatal gazdálkodó szétzúzott fővel holtan fekszik a szekéren. A titokzatos gyilkosságról jelentést tettek a csendőrségnek és a vizsgálat azonnal megindult. Dr. Dobó Romulus járásorvos, dr. Löwenstein Lajos körorvos és dr. Deák Ágoston táblabíró kiszálltak a helyszínre és megkezdtek a boncolást. Kiderült, hogy a szerencsétlen fiatal-

embert közvetlen közelről lőtték fejbe. egy előlőttő fegyverrel, úgy, hogy a tragikus sorsu fiatalember feje teljesen szétzúródott. A csendőrségi nyomozás ezideig sikertelen maradt. A hatóságok véleménye szerint a gyilkosság bosszu műve is lehet és a nyomozást ebben az irányban is megindították. Több gyanúsítottat kihallgattak, azonban mindegyik alibit igazolt. A nyomozást erősen folytatják a gyilkos kiderítésére. Az áldozat Szászvároson rokonszenvenek örvendett és a városban nagy részvét nyilvánult meg a lesújtott család iránt.

Ismét ki akarták

fosztani Rubinstein Erna villáját.

A hangversenyrendező vállalat igazgatója vette észre a készülő bűncselekményt.

(Budapest, október 16.) Rubinstein Erna, a világhírű fiatal hegedűművész, mint köztudomású, a Híivösvölgyben lakik saját villájában, amelyet első nagysikerű amerikai hangversenykörútja után vett. A kitűnő művész villáját egyszer már kifosztották. Ma reggel ugyanez a veszély fenyegette. Minden pesti lap közölte ugyanis, hogy Rubinstein Erna ma este Szegeden fog hangversenyezni. A művész ma kora reggel édesanyjával együtt tényleg autóba is ült és a pályaudvarra vitette magát. Időközben azonban Bodó Imre, a Fodor-féle hangversenyrendező vállalat egyik agilis igazgatója táviratot kapott, hogy a szegedi hangversenyt technikai okokból el kell halasztani. Nyomban kirohant a pályaudvarra, hogy Rubinstein elutazását megakadályozza. Mire kiért, Rubinstein már elbocsátották az autót s a pályaudvaron pillanatnyilag sem kocsi, sem más jármű nem volt, amivel vissza lehetett volna menni a híivösvölgyi villába.

Bodó felajánlotta, hogy hazakiéri őket villamoson és viszi a kezitaskájukat. A villához érve Rubinstein meghívta Bodót, hogy reggelizzenek együtt. Amíg a hölgyek átöltöztek, Bodó a kertben sétált. Egyszerre észrevett egy embert a kerítés mellett lelapulva. Felé indult, mire amaz futásnak eredt. Bodó utána vetette magát és rendőrért kiabált. A néptelen vidéken azonban rendőr is későn került elő s az üldözöttnek sikerült bemenekülnie az erdőbe.

Biztosra veszik, hogy a kerítés mellett bujkáló ember tudomást szerzett Rubinstein elutazásáról és ki akarta fosztani a villát. Kézrekerítésére minden intézkedés megtörtént.

Tündér kisasszony

arany kalitkában — osak nektek mutatják be gyermekek, vasárnap az aradi Urániában.

Gyöngéd férj volt Ferenc József.

Milyen volt a volt monarchia néhai uralkodójának és a világot bolyongva járó, tragikus sorsu Erzsébet királyné házassága.

(Saját tudósítónktól.) Kevés letpálya bizonyítja meggyőzőbben, mint Ferenc József királyé, hogy nem események pecsételik meg sorsunkat, hanem a lélek, mely átéli ezeket az eseményeket. Képzelné is bajos mozgalmassabb, viharosabb, megrázóbb, a világ események középpontján inkább álló életet, mint Ferenc József életét. S hozzá feleségül oly titokzatosokkal teljes, érdekes, nagyszabású nőt, mint Erzsébetet, kit még a sors is arra szemelt ki, hogy véres záródisztinnel ékesítse fel életét! Ily események középpontjával, ily nő életársával az ember egy izgvérig romantikus hőst képzelne, ki az évek százai után is foglalkoztatja majd az érzékeny emberek képzeletét.

De Ferenc József józanul, illetlenül, majdnem egyhanguan élte át viharos sorsát. Bármily szörnyű, lélegzetfójtó, történelmileg döntő jelentőségű esemény éri: „la séance continue!“ — az uralkodás megy tovább a maga útján, hataimas egyformasággal és szigorral, a mindennapi programot leborjolyítja, kötelességét elvégzi. „Csinos“ hadgyakorlatok és sikertült vadászatok fedik el újra meg újra a legmegrázóbb, a legnevezetesebb eseményeket, a mindennapiság keretébe foglalják a legezötikusabb jellemeket, melyek kelesztik a császár életének útját... Semmi kétség: itt mutatkozott meg az ő nagy művésze, abban mutatkozott meg, hogy minden kirívó dolgot, mely körülötte történt és környezetének minden meglepő, lázadó jellemét: mindenképp pedig a feleségét, saját előkelő megszokottságának vágányára készítette. Nem hiába mondották ezt a királyt a trónon ülő legközelebbi gentlemannak. Jules Verne Fogg Fileáza nem jánta végig zavartalanabb egykedvűséggel, rendületlenebb közönnyel változatos kalandjait, melyek nyolcvan nap alatt kísérték a föld körül, mint ez a koronás gentleman majdnem hét évtizeden utját a világtörténelmen át, mely közben megfordult saját tengelye körül.

Volt alkalmunk már megemlíteni, mily bámulatosan türelmes gonddal kísérte azokat a szeszélyes utakat, melyeken Erzsébet királyné, nyughatatlanságától üzetve, bolyongva járta a világot. — Nem lehetett Ferenc Józsefnek annyi és oly fontos dolga, hogy ne intézte volna el személyesen Erzsébet királyné kívánságait. Említettük már, hogy feleségének költői leveleitől inspirálva, néha maga is poétikus színt igyekezett keverni még távirataiba is. Mindezt az udvariasság tulságából tette, ami már jóformán egy a gyöngédséggel. De lényére nem gyakorolt befolyást Erzsébet; tetiben, viselkedésében maradt, aki volt.

... Erzsébet folyton betegeskedett és a császár, bármily meszsze estek egymástól, figyelemmel kísérte egészségét és intette, hogy vigyázzon magára. Erzsébet betegsége a szerencsétlen 1889. évben kezdődött, és kezdetben nagyon fenyegető formákat öltött. Az első levél, mely ebbe a

portba tartozik, a császárnak Miksa főherceghez intézett levele, a melyben kéri öccsét, hogy Erzsébetet vitesse le az állomásról Miramárba s küldjön eléje gyaloghintót s embereket. Ennek a levélnek háttere is nagyon érdekes. — Miksa a feleségével, Saroltával akarja gondoztatni és szórakoztatni sógornőjét, de a császár vissza utasítja ajánlatát. Erzsébet nem szerette belga sógornőjét s a két nő egymáshoz való viszonya, ha lehet, rosszabb volt, mint amilyen né utóbb, jóval Mexikó előtt, a két fivér viszonya változott.

A császár később is megható gondossággal figyeli Erzsébet egészségét. A gyermekeinek küldött távirataiban újra meg újra találkozzunk oly kifejezésekkel, melyek a császárné egészsége miatt érzett aggodalmát mutatják. Nem engedi meg neki, hogy haldokló atyjához utazzék, mert fél, hogy meg talál hűlni; ő maga fog megjelenni apósának hajlós ágynál és fog intézni mindent. De mit ért mindez az óvatosság, mindez az aggodás, a tilalom, hogy kikössön Kis-Ázsia partvidékein, melyek oly kevéssé bátorosok? ... A császár ismerte Kis-Ázsia egy részét, mikor — 1869-ben — a szuezi csatorna megnyitására utazott. A világ talán legcivilizáltabb távának, a Genfi-tónak partján szurja le a nyugtát nem lelő fejedelmi nőt egy anarchista gonosztevő...

SZÍNHÁZI MŰVÉSZET

Szerelme királva.

Operettbemutató az aradi színházban.

Tegnap este kevésbé ismert operettszerzők darabját mutatta be az aradi színház. Glück és Steinberger ötlettel és vérszegeny librettója nem érdemelte meg azt a szép muzsikát, amelyet Paul Lincke írt hozzá. Sok helyen operai magaslatokra emelkedik a muzsika, amely hangulatos és bájos, a hangszerelése pedig finom és érdekes. Casanova régi históriáját melegítették fel a szövegírók és sok régi, elcsépelet tréfával próbálták fűszerezni. Humor olyan kevés van benne, hogy a mi van, azt is csak azért vettük észre, mert Szabadkai és Misoga mindent elkövettek a komikum érvényesítésére. Casanova rosszul megírt alakjában kiütközött Szücs László, aki nagyon szépen énekelte a szerep énekszámait és sok taps volt értük a honoráriuma. A szerelmes hercegnő szerepében Lengyel Irén bájos és illuziókeltő volt; nagyon szépen énekelte. Zilahy Irén kedves, Károly Klári érdekes és Kassay Károly karakterisztikus volt. Arany József, a társulat baritonistája, ezáltal először lépett az aradi közönség elé, szép hanganyag fölött rendelkezik és kitünő iskolája van. Szabadkaitól ismét kabinetalakítást kaptunk, az ő szerepe különben az egyetlen jóízű alak a darabban. Ötletes és kedves volt. Misoga ügyes volt és buzgón harcolt a siker érdekében. Kisebb szerepeikben Szabó Gyula és Bereng jók voltak. A ze-

vezényletével szépen dolgozott és Lincke zenéjét minden szépségében élvezhettük. A kórus is dicsőretet érdemel. (b. i.)

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Pénteken: Bajdér, operette Békely Lajos első fellépése. Szombaton délután 3 órai kezdettel ifjúsági előadás; fél 9 órakor Velencei kalmár, dráma, Fekete Mihály fellépésével. Vasárnap: délután fél 3 órai kezdettel Pompadour, operette; fél 6 órai kezdettel Mihályiné két lánya, vigjáték; fél 9 órai kezdettel Cigánygrófnő, operette.

* Román előadás a temesvári színházban. A bucaresti Caragiale művészársaság október 23-án a temesvári színházban előadást tart.

* Marcus Rita operatársaság Marcus István művészeti felügyelő közre működésével október 25-én tartja aradi hangversenyét. Marcus Rita kiváló képességeit Arad közönsége már előnyösen ismeri és értékeli. Az estély nívóját emeli az a körülmény, hogy a zongoránál Freund Leó zongoraművész ül. A nagy érdeklődéssel várt hangverseny műsora a következő: 1. Duett Smetana „Eladott menyasszony“ című operából. 2. Proch „Bravurvariationen“. 3. Dima és Brediesanu népdalai. 4. Aria Rossini „Sevillai borbély“ című operájából. 5. G. Dima és Tib. Brediesanu román népdalai. 6. Aria Csajkovszky „Anegin“ című operájából. 7. a) Mozart Wiegenlied, b) Strauss „Zueignung“, c) Strauss „Cäcilie“. 8. Duett Verdi „Alarcosbál“ című operájából. Jegyek a Libreria Dieczana-nál (Fischer Eliz-palota) válthatók előre.

* Porter Paula kollektív tárlata Aradon az ujonnan felépült Neuman ház uccai helyiségében. Délelőtt 10-től 1-ig, délután 4—11-ig.

* Az aradi színházi iroda hírei. Klasszikus est az aradi színházban. Szombaton Shakespeare Vilmos egyik remeke, a Velencei kalmár kerül színre parádés előadásban. Fekete Mihály színigazgató ezzel a drámai nagyszerűséggel akarja bevezetni a klasszikus darabok sorozatát, melyet nyomon fog követni Katona Bánk-bánja és Shakespeare Hamletje. A főbb szerepeket játsszák Fekete Mihály, Fekete Irén, Harmath Jolán, Ladányi Imre, Darvas Ernő, Soór Jenő, Kassay és Szabadkay. — Békely Lajos bemutatkozása. Pénteken este Békely Lajos, az új tenorista mutatkozik be az aradi közönség előtt. Ebből az alkalomból a színház Kálmán-operettel, a Bajdér-ral jön, amelynek Radjami herceg szerepét játssza az új tenorista. — Vasárnapi előadások. A vasárnap színházba járó közönségnek kiválóan értékes műsort állított össze az igazgatóság. A két délutáni olcsó helyéras előadás elsője operett, a múlt szezon slágere, Pompadour, amelyet Fekete irányította a nyáron is nagy sikerrel játszott Aradon, a címszerepét azonban ezúttal Lengyel Irén adja; a fél hat óras, ugyancsak kedvezményes előadás vigjáték. Bus-Fekete sok ötlettel megírt darabja, a Mihályiné két lánya; este Cigánygrófnő megy Lengyel Irénnel.

Alegelőcsőbb és legjobb raglánok.
férfi- és fiú ruhák

Szántó és Kom'ós
cegnél 5007

Unger Mór meghalt.

Arad zenekulturájának gyásza.

(Saját tudósítónktól.) Arad társadalmának súlyos gyásza van. Unger Mór zenetanár ma reggel alig néhány perces szenvedés után életének hatvanegyedik évében hirtelen elhunyt. Unger tanár neve fogalom Arad zenetörténelmében. Az ő keze alatt egészen új zenésznemzedék nevelkedett fel, több világhírű muzsikust bocsájtott a sikerek útjára és Aradon a filharmonikusok zenekarának kiépítésével olyan zenekulturát teremtett, amely páratlan Románia vidéki városaiban. Tegnap este hét óráig még tanított, egész nap jól érezte magát. Este rendszeren nyugodni tért és nyugodtan aludt reggel öt óráig. Reggel öt órakor rosszul lettől panaszkodott a feleségének, majd ismét nyugodtan elaludt. Háromnegyed hétkor ismét felébredt és feleségének azt mondta, hogy rosszul van. Erre azonnal átküldtek a szomszédságban lakó dr. Schmidt Jánoshoz, aki Unger tanárhoz sietett. Dr. Schmidt János azonban már csak a beállott halált konstatálhatta, mert Unger Mór tíz perces vívódás után elhunyt. Reggel fél 9 órakor megjelent az elhunyt lakásán dr. Vas Sándor, Unger tanár háziorvosa is, aki azután felvette a látogatást, amely szerint a halált szívszéllüdes okozta.

Unger Mór Bécsben született és a bécsi zenekonzervatórium elvégzése után egy ideig még az osztrák fővárosban tanároskodott. Hosszabb külföldi körút után Athénben telepedett le, ahol az ottani filharmonikus zenekar dirigense lett és Konstantin görög király családjának zenetanára. Az athéni filharmonikusokkal járt Egiptomban, ott Kairóban és Alexandriában maradandó sikereket aratott. Huszoannyolc esztendővel ezelőtt jött Aradra és a zenekonzervatórium tanára, majd igazgatója lett. A kilencvenes évek végén átvette a filharmonikusok vezetését és az ő keze alatt lett a zenekarból az az érték, amelyre annyira büszkék az aradiak. Telmányi Emil, Weil Magda, Berger Károly és Kilényi Edward az ő irányítása mellett indultak el arra az útra, amely a világhír felé vezet. A legbüszkébb azonban legidősebb fiára volt Unger tanár, aki nagyszerű zongoraművész, kiváló dirigens és a budapesti Zeneművészeti Főiskola tanára. Pedig mindössze 24 éves.

Unger Mór halálát felesége, Denk Valéria, Denk József főmérnök leánya és négy gyermeke gyászolja. Ernő Budaesten van, Zoltán szintén, aki most fogja kézhez kapni Budapesten gépészmérnöki diplomáját, Lucy Pécsen van és felesége Lechmann Frigyes ezredesnek, Gyula pedig, legkisebb gyermeke most nyolcadikos gimnazista az aradi katolikus főgimnaziumban. Unger Mór az elmúlt telen ünnepeite meg hatvanadik születése napját és házasságának negyedszázados jubileumát. Ak-

kor száz terítékes bankett keretében meleg ünneplésben részesítették a filharmonikusok kiváló zenéi vezetőjüket. Temetéséről még nem történt végleges intézkedés, mert nem tudják még, hogy mikor érkeznek meg Magyarországon élő gyermekei. Valószínű azonban, hogy délután 4 órakor az Unirei (Fábián)-ucca 1. számú házból fogják eltemetni és a temetés egyházi részét Csészy Imre fogja végezni a református egyház szer-tartásai szerint.

HIREK

„En, a Halál”.

Newyorkban nagyon sok szerencsétlenség történik amiatt, hogy könnyelmű emberek nem várják meg, amíg a rendőr meg állítja az uccai forgalmat, hogy az összegyűlt járókelők átmenessenek az egyik oldalról a másikra. Mivel nem használt semmiféle rendőri figyelmeztetés, most, mint egy Ionáni újságnak jelentik, a forgalmasabb uccák sarkain villao moslámpákból összeállított nagy esontvázakkal igyekeznek elriasztani a vigyázatlan embereket a száguldó autók között való bujkálástól. A kivülágított Halál alatt e szavak láthatók, szintén vil lamoslámpákból összeállítva: „En, a Halál, várok a jó alkalom-ra, hogy elvihesselek!” Mióta az elremítésnek ezt az ötletes mód-ját kitalálták, nem történik annyi elgázolás, mint azelőtt.

— A trónörökös születésnapja. Méltó keretek között ünnepelték meg Aradon Károly trónörökös születésnapját. Dél előtt tizenegy órakor a gör. kel. székesegyházban ünnepi istentisztelet volt, amelyen az összes hatóságok fejei és az Aradon állomásozó ezredek és katonai formációk parancsnokai jelentek meg. A templom előtt egy diszszázad állott fel. Az ünnepre a várost fellobogózták. — Károly trónörökös születése napján a temesvári templomokban ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen a hatóságok vezetői is megjelentek.

— Anatole France temetése. Párisból táviratozzák: Anatole France-t a neullyi temetőben, a családi sírboltba temetik el.

— A magyar földművelésügyi miniszter felmentése. Budapestről jelentik: A hivatalos lapban kormányzói kézirat jelent meg, amely rendkívül meleg hangon mentette fel nagy- atádi Szabó Istvánt miniszteri állásától. Hírlik, hogy Nagyatádi rövidesen megkapja a polgári érdemke-reszletet.

— Uj bíró Aradon. Anghele György törvényszéki bíró, volt siri-ai járásbíró, akit az igazságügy- miniszter Mészáros Dániel rendelkezési állományba helyezett táblabi- ró helyére nevezett ki az aradi tör- venyszékhez, ma elfoglalta új hivata- lát.

Terhelő vallomások Reinitz Jakab ellen

Szakadatlanul folyik Kassán a gyilkossággal vádolt mil- liomos vallatása. — A tanúk sorba felismerik Reinitzet.

(Kassa, október 16.) Reinitz ki- hallgatása szakadatlanul tart. Rei- nitz fölött nyugtalanul tölti éjsza- kait a fogházban, alig alszik vala- mit, folytonosan töprengve járja celláját, vagy pedig órák hosszat egy helyen ül és révedezve maga elé nézve elgondolkodik. A rend- őrség egyelőre arra helyezi a tö- sülyt, hogy Reinitz kassai tartóz- kodásának minden legkisebb rész- letét tisztázza. Pongrácz tanácsos a tegnapi napon kihallgatta azokat a tanukat, akik Kassán tartózkodá- sa idejéből ismerték Reinitzet és azután megtörtént a velük való szembesítés.

Elsőnek Wieser Hermann szá- bót hallgatták ki, aki elmondotta, hogy két év előtt Reinitz, akit ak- koriban még nem ismert, egy is- meretlen fiatalember társaságá- ban, aki Fekete néven mutatkozott be, megjelent nála és egy nadrá- got rendelt. Körülbelül két hétig voltak azután még nála. Reinitz és Fekete ezalatt ott laktak a lakásá- ban. De még elköltözésük után is mintegy hat héten át Kassán látta őket. Sőt a templomban is több- ször találkozott velük. Csak mi- kor a Reinitz-ügy felszínre került és a Korzó-mozgóban meglátta Reinitz vetített képét, akkor jött rá, hogy az ő Schwarz néven be-

mutatkozott vendége tulajdonké- pen Reinitz volt.

Ekkor nyomban jelentkezett vallomásra a rendőrségen. A val- lomás után szembesítették Wie- sert Reinitzzel, akiben a tanu nyomban fölismerte volt lakóját.

Ezután a bankói vendéglő tulaj- donosának, Jercs László vendég- lősnök a feleségét hallgatták ki. Jercsné elmondotta, hogy körül- belül két év előtt nyáron ugyszól- ván minden héten és pedig rende- sen csütörtökön megfordult náluk a vendéglőben egy fekete szakál- las zsidó férfi, akiben később Rei- nitzet ismerte fel.

Az asszony szembesítéskor fel- ismerte Reinitzet és megerősítette vallomását.

Végül még egy fontos tanuvalló- más következett. Metzner Erzsé- bet kassai lakos ugyanis eladta, hogy 1922-ben nyáron ugyszólván nap-nap után találkozott a cserme- lyi villamoson egy fekete szakál- las férfivel, aki kifelé igyekezett Csermely külvárosba. Sőt több iz- ben együtt is vártak a megállóhe- lyen a villamosra. Tanu a szembe- sítésnél fölismerte Reinitzet, aki azonban nem akart semmiről sem tudni és tovább tagadott.

A szembesítések ezzel egyelőre véget értek és Reinitzet visszakí- sérték cellájába.

— Felrobbant autó. Ma reggel az Aradról Váradra induló Ar. 62. jel- zésű automobil motorja a nagyvára- di uton felrobbant és az autó porrá égett. Az utasoknak idejekorán sike- rült az égő autóból kiugrani, így emberéletben nem esett kár.

— Elgázolta a villamos. Látár Máivás temesvári iparos a gyárvá- rosban leugrott a 18-as számú villa- mosból. Ugrás közben megcsuszott és a kerekek mind a két lábát kereszt- tül vágta. Súlyos sérüléseivel a Bega-szanatóriumba szállították.

— Ellopott boa. Még júniusban Löwinger Katalin temesvári lakos feljelentést tett a temesvári rendő- rségen, hogy a Pallas-kávéházból ismeretlen tettes boáját ellopta. — A nyomozás nem vezetett eredményre. Tegnap Löwinger Katalin a József- városban egy hölgy nyakán felis- merte boáját. Jelentést tett egy rend- őrnök, aki igazolásra szólította fel az asszonyt, aki azt vallotta, hogy egy ismeretlen férfitől vásárolta 1200 lejért. A hölgy ellen orgazda- ságért bünygyi eljárást tettek folya- matba.

— Hadiözvegyek nyugdíja. Az aradi hadiözvegyeket gyámolító egye- sület 97 aradi és aradmegyei hadi- özvegy részére segélyt utalt ki. A se- gélyezett hadiözvegyeket — akik er- ről értesítést kapnak — felhívja az elnökség, hogy a segélyösszeg átvé- tele céljából az egyesület hivatalos helyiségében Baritiu (Rákóczy)-ucca 26., október 17-én vagy 24-én jelent- kezzenek.

— Hoszpodár M. ruhafestő és vegytisztító üzemét Arad, Str. V. Stroiescu 13. (Teleky-u) gör. kath. templommal szembe bevezte át.

— Érdekes házasság Aradon. Ér- dekes házasságkötés történt ma dél- ben az aradi anyakönyvi hivatalban. Dr. Weil Károly ismert aradi ügy- véd elvált felesége, Winkler Médi, a feltűnő szépségű előkelő aradi uri- asszony kötött házasságot Hegyi Györgyvel, Hegyi Albert aradi nagykereskedő fiával, az Erber és Fleischmann-cég belfagijával. A bol- dográgot megpecsételő aktusnál Fa- ragó Re-ő bankigazgató és Tenner László biztosítási vezértilkár szere- peltek mint tanúk. Érdekes, hogy a bíróság egy héttel ezelőtt mondta ki a fiatal asszony választását és külön bel- ügyminiszteri diszpenzáció kellett ahhoz, hogy az ifjú pár a válás után ilyen rövid időre egybekelhesen. A legfrissebb aradi házasságok igen so- kan halmozták el szerencsekívána- taikkal.

— Megnyílik újból Rosenberg áruügynökségi irodája Aradon.

— Elkészült utlevelek. Az aradi ál- lamrendőrség utlevélosztályán a kö- vetkezők vehetik át utleveleiket: Weisz Irén, Dongán Lajos, Farkas Sándor, Zelinger Irén, Pollák Ödön, Gartner Sándor, Lázár Sándor, Pöhm Jánosné, Kocsis József, dr. Farkasné, Várady Julianna, Lészay András, Weinberger István és An- haltzer Irén. Utlevélkérvényeikhez katonai okmányt mellékeljenek: Ra- dovány Mihály, Buday Károly, Stern József, Kónya Sándor. Utlevélkérvé- nyeikhez különböző okmányok hiány- zanak a következőknek, akik felvilá- gosítás végett jelentkezzenek az ut- levélosztálynál: Purjel Károly, Ver- tes Gyula, Harangozó Mihály, Deutsch Ede, Korányi Jenő, Birken- heuer Miklósné, Sándor Ilona és Vendt László.

Iskolai beiratkozások alkalmával legolcsóbban
STRASSER
divatruházban vásárolhat Aradon

— Központosítják a gépüzemek ügyvezetését. Arad város vezetősége elhatározta, hogy a jelenleg szétszór- tan levő aradi gépüzemek összes irodáit központosítja, hogy ezzel megkönnyítse az ellenőrzés és az ad- minisztráció munkáját. A közuti vasut irodáit már holnap átköltöztet- tük a gázgyárban levő irodahelyisé- gekbe és a közuti vasut jelenlegi he- lységében csak a forgalmi iroda ma- rad meg. A gázgyári irodákban való centralizálás csak ideiglenesek, mert már befejezett tény, hogy rövid időn belül az aradi gépüzemek ad- minisztrációja a színházépületbe köl- tözik, ahol egy földszinti és több emeleti helyiséget foglal el. A gép- üzemek adminisztrációjának cenrali- zálását Kaufmann Kamil gépüzem- igazgató javaslatára határozta el a város, mert a szétszórta levő iro- dákban lehetetlen volt kellő ellenőr- zést gyakorolni és akadálytalanul ve- zetni a gépüzemek műszaki és keres- kedelmi osztályát.

— Aradi katonakötelesek jelentke- zése. Az 1898-ban született katoná- kötelesek 17-én, pénteken és 18-án, szombaton jelentkezzenek az aradi államrendőrségen működő katoná- ügyosztálynál. Vigyék magukkal ka- topai irataikat és egyéb okmányai- ka!

— Aradi olvasóink figyelmét fel- hívjuk arra, hogy e hó 17-én, pénte- ken este 10 órától reggel 6 óráig Aradon csömosás miatt a vizszolgá- latás szünetel.

— Marad a temesvári moziigazga- tó. Coste Miklós, a temesvári váro- si mozik igazgatója és a város veze- tősége között a közelmúltban diffe- renciák támadtak és az a hír terjedt el, hogy ezért a moziigazgató meg- válik állásától. Mint értesülünk, a differenciák elsimultak és Coste to- vábbra is a mozik igazgatója ma- rad.

— Étkezésnél sokat megtakarít, ha bérletfűzetet vesz az aradi Köz- ponti étteremben.

— Gázolt a vezetónélküli moz- dony. Essenből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt az esseni pá- lyaudvaron. Az egyik mozdony ed- dig ismeretlen okokból kifolyólag vezető nélkül robogott a sineken és egy ott dolgozó munkáscsoportba szaladt. A munkások a kőd folytán nem látták a mozdonyt. Hat munkás azonnal meghalt, egy a kórházban fekszik halálos sérülésekkel, míg töb- ben súlyosan megsebesültek. Végre egy vasutasnak sikerült felugrani a mozgó vonatra és megállítani. A vizsgálat megindult annak kideríté- sére, hogy ki indította el a moz- donyt.

Aradi
URÁNIA
mozgósínházban
utoljára ma pénteken
INTOLERANCE
filmek 8 felvonásban.
Előadások kezdete 5. 7 és 9 órakor

Elfogott betörők.

Akik az országuton vertek maguknak betörő tanvát.

(Saját tudósítónktól.) Egy timisoarai (temesvári) katonai őrszázadot tegnap éjszaka egy gyanús társaságot tartóztatott le, amely az országut mentén egy sátorban időzött és a katonák közeledésére menekülni próbált. A temesvári rendőrségre szállították őket, ahol kiderült, hogy *mindnyájan aradiak és alkulcsokkal vannak felszerelve.* A rendőrség előtt tagadták, hogy valami törvénybe ütköző cselekedetet követtek volna el, azonban a gyanús embereket nem bocsátották szabadon, hanem ma reggel szigorú őrizet alatt Aradra szállították őket. Dragiciu Aurél, a nyomozó osztály főnöke kezdte meg kihallgatásukat és a vallomásokból kiderült, hogy a katonai őrszázad régen körözött veszedelmes embereket tett ártalmatlanná. Az egyik *Simon Sándor* többszörösen büntetett betörő, akinek kézrekerítésére hónapok óta folyik a nyomozás. A másik *Martincsek Dániel*, akit szintén nyomoz a rendőrség. A banda egy tagja, *Kiss László*, mint kiderült, megszökött az őrszázad elöl. A többi tagokat, egy tizenkilenc éves lakatossegédet és egy *Fejes Lajos* nevű rosvort multu napszámot, Temesváron tartott a rendőrség.

A banda Aradra szállított tagjai elmondották, hogy néhány héttel ezelőtt Arad közelében a *Marosparton kunyhót építettek*, ahol azzal foglalkoztak, hogy alkulcsokat és egyéb betörő szerszámokat készítettek. Az volt a tervük, hogy *erről a betörő tanyáról fognak kijárni portyázni Aradra és az Arad környékbeli községekbe.* Több kísérletet is tettek, azonban mindegyik sikertelenül végződött. Többek között ki akartak rabolni egy bélyegkereskedőt, akiről megtudták, hogy többszáz ezer lej értékű bélyeggyűjteménye van. A bélyegkereskedő nevét nem tudták, lakás címét sem ismerték pontosan és így más házba hatoltak be, ahonnan semmitsem sikerült elvinniük. Amikor visszatértek, megdöbbenve látták, hogy a *Marosparton épített kunyhójuk porráégett.* Elhatározták, hogy elhagyják Aradot, ahol nem volt szerencséjük és elindultak gyalog Timisoarára. Timisoara határában ütötték fel tanyafukat, ugyanazzal a tervvel mint Aradon. Ott ismerkedtek meg *Fejes Lajos* betörővel, akinek segítségével több büntetett követtek el. A két rendőrség a nyomozást folytatja a veszedelmes emberek ellen, akiknek valószínűleg még számos bűntény, terheli lelkiismeretüket.

Vérbefult politikai gyűlés Jugoszláviában

A Radics-párt és a szerb nacionalisták elkeseredett harca Halált aratott a politikai gyűlést.

(Ujvidék, október 16.) Véres események színhelye volt a szerémségi Sztarapazova község, amely hem messze fekszik Zimonytól. A Radics-párt vasárnap délelőttre nagy népgyűlést hívott egybe a községbe, amelyen igen sok előkelő Radics-párti politikus jelent meg és az egybegyűlték száma is több ezerre rugott. Alig nyitotta meg *Predacec* Radics-párti alelnök a gyűlést, amikor mintegy negyven ujvidéki orjuna és szrnaos szerb (nacionalista egyesületek) és négyszáz szerémségi dobrovoljac és csetnik (szerb ébredők) vonult fel a gyűlés színhelyére. Állandó közbeszólásokkal zavarták a népgyűlést és amikor annak szónoka a köztársaságról és a parasztságról kezdett beszélni, a rendzavarók az elnököt lerángatták a szónoki emelvényről. Általános tumultus támadt a két különböző pártállású tábor között, ami aztán verekedéssé fajult. A Radics-pártiak követelték a jelenlevő dr. *Markovics* sztaraapazovai főszolgabirótól, hogy teremtsen rendet, de az kijelentette, hogy a rendelkezésére álló 15 csendőrrel nem tud rendet teremteni. Erre a Radics-pártiak százötven főnyi lovasbandériuma is beleavatkozott, a

verekedésbe. Véres összeütközés támadt, amelynek folyamán rengetegen sebesültek meg.

A verekedés hevében egy *Urosey Rada* nevű dobrovoljac kést rántott és mellbe akarta szurni *Belakin István* Radics-párti gazdát. Ez erre revolvert rántott és rálőtt támadójára. A golyó a torokába fúródott és a dobrovoljac hangtalanul összeesett. Mire segítségére siettek, már halott volt. A véres tett után előkerültek a kések és botok és olyan vérengzés támadt, amire a különben igen mozgalmas szerb politikai gyűléseken is alig volt példa. A nagy ütközetben két orjuna és két Radics-párti halálosan megsebesült, akik közül egy a zimonyi kórházban meghalt, a többiek is a halállal vívódnak. A súlyosabb sebesültek száma is meghaladja a harmincat. A csendőrség végre erősítést kapott és nagynehezen helyreállította a rendet. A véres népgyűlésről azonnal jelentést tettek a belgrádi belügyminiszteriumnak, amely azonnal egy inspektort küldött a vizsgálat lefolytatására. A véres gyűlés egész Jugoszláviában óriási felháborodást keltett és a különböző lapok a saját pártállásuk szerint bírálják el az ügyet.

5 főispánságot kívánnak a magyar kiscgazdák.

Vass József helyett is a maguk emberét szeretnék látni a népjóléti miniszterium élén. — Bethlen miniszterelnök állítólag teljesíteni fogja a kívánságokat.

(Budapest, október 16.) Megbízható politikai körök értesülése szerint az egységespárti elégedetlenkedő kiscgazdák tárgyi követeléseiken felül bizonyos személyi kívánságok teljesítését is várják a miniszterelnöktől. Elsősorban azt kívánják a kormány elnökétől, hogy *ejtse el Vass József népjóléti minisztert és az ő emberüket állítsa a népjóléti miniszterium élére Éhn Kálmán dr. személyében*, aki — véleményük szerint — mint orvos sokkal korszerűbb működést tudna kifejteni a munkaügyi és népjóléti terepen. Az is a kívánságuk, hogy *öt vármegyében az ő bizalmi embereik üljenek a főispáni székekben*, mert az egységes párt összetétele alapján ennyi főispánság illeti meg a kiscgazdákat. Mind ezen felül a külügyi államtitkárságra is tartanak számot. Ebben a pozícióban *Moser Ernőt* szeretnék látni.

Bethlen István gróf miniszterelnök állítólag teljesíteni fogja a kiscgazdák kívánságait, *de csak bizonyos fokig*, mert az egységes párt túlnyomó többsége zokon venné, ha a kiscgazdamozgalom százszá-

zalékos győzelmet aratna a személyi követelések honorálásában. A nemkiscgazdák arra mutatnak rá, hogy a körülbelül harminctagu nagyatádista csoport még sem dikkálhat iramot Bethlen István gróf pártjának.

SPORT

O A timisoarai válogatott Aradon. Rég nem látott sportszenzációja lesz Aradnak, a két régi rivális válogatottak vasárnapi találkozója a Glória pályán. A főmérkőzés előtt játszik a két város ifjúsági válogatottja, ami sportszempontról igen értékes. Előreláthatólag magas nívójú mérkőzést fog az aradi sportközönség élvezni. Jegyek elővételben Bauer Gyula ur üzletében Arad, (Minorita-palota.)

Miért van ostromállapot Romániában.

A budapesti román követség hivatalos nyilatkozata.

(Budapest, október 16.) A budapesti román követség hivatalos nyilatkozatot adott ki, amelyben közli, hogy a romániai ostromállapot a bolsevik bandák elleni védekezés. A nyilatkozat ezután részletesen elmondja a Tatarbunár községben történeteket, ahova egy bolsevik banda behatolt. A követség szerint az ostromállapot az egész ország területére való kihirdetése ezen határcsúszással kapcsolatosan azért vált szükségessé, hogy elejét vegyék az esetleges rendellenességeknek. Az ostromállapot abban áll, hogy kihirdették a statáriumot az állam biztonsága elleni bűntettek ellen. A határmenti zónákban pedig előzetes sajtócenzurát vezettek be. Az ostromállapot azonban a Magyarországgal való érintkezést egyáltalán nem gátolja, a határátlépésnél semmiféle szigorító rendszabály nem lépett életbe, a személy és áruforgalom az eddigi keretek között bonyolódik le.

— Uccai gázvilágítás Aradon. Az aradi gépüzemek igazgatósága javaslatot tett a városi tanácsnak az uccai gázlámpákkal való felszerelésére vonatkozólag. Dr. Robu János főpolgármester kijelentette a Közönség munkatársának, hogy a javaslat kereszélyteléről csak akkor lehet szó, ha biztosítva lesz a gépüzemek téli szén- és faellátása.

Ha izléses, modern és hatásos

hirdetésre

van szüksége, keresse fel a

kiadóhivatalát.

Az aradi APOLLO D. W. Griffith mesterműve.

Péntek — szombat :

I. RÉSZ.

A KÉT ÁRVA.

ÉLETKÉP

2 részben.

Főszerepben :

Lillian és Dorothy Gish.

Jegyek a 9 órai előadásra elővételben

LEGUJABB

Tuljegyezték Angliában is a német kölcsönt.

(London, október 16.) Londonban a ma jegyzésre kibocsájtott német kölcsönt az első órákban tizenkétszeresen tuljegyezték. A kölcsön eddig másfélszázalék prémiumot ért el. A Bank of England előtt több ezren vártak a jegyzésre, úgy hogy

az uccai forgalom is megakadt. Az egész pénzpiac a német kölcsönrel foglalkozik. A párisi Journal arról értesül, hogy a német kölcsön francia jegyzését nyilvános aláírás nélkül zárják le. A Banque de France azonban tömegesen kapja a jegyzési kerelmeket.

Bűnrészesség gyannuja az Egyed-család ellen.

(Budapest, október 16.) Dr. Geley Frigyes körorvos kihallgatását ma kezdte meg a soproni ügyész és a kihallgatás főképen arra terjed ki, hogy nem történt-e bűnpalástolás? Az ügyész azonban megállapította, hogy csupán vétkes könnyelműség történt, de Geleyt egyelőre őrizetben tartják.

Kiss körjegyzőt is őrizetbe vették, mert gyanusnak látják Frohreich iránt való barátságát. Az orvos és a jegyző további sorsáról a vizsgálobíró fog dönteni. Megidézték Sopronba Egyedi Arturnét és leányait is, annak megállapítása érdekében, hogy a család valamelyik tagja nincsen-e bűnrészességben Frohreichhel?

KÖZGAZDASÁG

Zürichben 2.75, Párisban 10.45 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK. (Október 16.) Francia frank 9.80, svájci frank 36.60, dollár 179, dinár 2.50, szokol 5.40, lira 8, angol font 830. **Kifizetések:** Budapest 425, Bécs 384, Prága 5.50, Zürich 36.70, Milano 810, London 828, Páris 9.75, Newyork 180, Belgrád 2.65.

ZÜRICH NYITÁS. (Október 16.) Amsterdam 204.45, Newyork 521.50, London 2340, Páris 26.9750, Prága 15.47.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.37.50, **Bucuresti** 2.80, Varsó 0.0001.00.15, Bécs 0.0073.50

ZÜRICH ZÁRAT. (Október 16.) Amsterdam 204.30, Newyork 521, London 2339, Páris 26.95, Milano 22.70, Prága 15.47.50, Budapest 0.0067.50, Belgrád 7.35, **Bucuresti** 2.75, Varsó 0.0001.00. Bécs 0.0073.50.

BUCURESTI TÖZSDEFZÁRLAT. (Október 16.) **Kifizetések:** Páris 9.67, London 824, Newyork 183, Milano 8, Zürich 35.25, Bécs 0.0026, Prága 5.48. **Valuták:** Napoleon 725, arany márka 0.0044, léva 1.30, török lira 1.03, angol font 825, francia frank 10.20, svájci frank 35.50, lira 8.20, drachma 3.30, dinár 2.55, dollár 183, lengyel márka 0.00034, osztrák korona 0.0027, magyar korona 0.0025, so kol 5.50.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDEFZÁRLAT. (Október 16.) Magyar Hitel 442.000, Osztrák Hitel 151 ezer, Salgó 450.000, Rima 117.000, Ganz Danubius 2.185.000, Kőszén 1.600.000, Szlavonia 67.000, Csáky 13.500, Schlick 48.000, Oia 490 ezer, Kereskedelmi Bank 1.125 ezer, Hazai Takarékpénztár 3.050.000.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Októ

ber 16.) Belgrád 1077—1083, **Bucuresti** 417—421, Páris 3977—4007, Newyork 76870—77270, Prága 2283—2295, Milano 3342—3362, Bécs 108.45—109.05.

Mi az eljárás a vasúti lopás esetén? Az államvasutak igazgatósága számtalan felszólamlást kapott az államvasutaknak átadott szállítmányok tartalmának meglopása miatt. Az államvasutak szervei azt tapasztalták, hogy az állomásfőnökök jó része nem ismeri a szabályzatot s nem tudja, hogy miként járjon el a károsultak körbejelentésének megcímzésével, mert nagy részük a bucaresti vezérigazgatósághoz fordul kártérítésért. Ennek következtében elrendelték, hogyha a podgvászvevény tulajdonosa a hivatott állomástól kifogás nélkül átvette a csomagot és ha a csomagon nem volt erőszakos külső sértésnek nyoma, ellenben a reklamáció a csomag kinyitása alkalmával megállapított hiányok miatt történt, az állomásfőnök kötelessége megvizsgálni, hogy a lopás szállítás közben történelhet-e s minden intézkedést meg kell tenni, hogy a bűnösök kideríthessenek. A megállapításokról jegyzőkönyv veendő fel, hogy ennek alapján az államvasutak felsőbb közegei döntsenek arról, hogy kártérítés kötelezettsége fennfőrog-e vagy nem.

MOZI

xx A francia forradalom az izgalmas háttérrel a Két árva című nagyhatású filmdrámának, amelyet most vetít állandóan zsufolt nézőtér előtt az Apolló mozgószínház. A filmet D. W. Griffith rendezte utolérhetetlen hatással és a két árva szerepét meghatározó közvetlenséggel alakítja a két Gish testvér, Lilian és Dorethy. — A gyönyörű film első részét szombattig, második és befejező részét vasár

naptól szerdáig vetíti az Apolló mozgószínház.

xx Az aradi Uránia mozgószínházban ma pénteken utoljára kerül vetítésre az Intolerance filmjének. Griffith irodalmi értékű művét ez ideig zsufolt nézőtér közönsége elragadtatással csodálta meg. Az Intolerance kísérő zenéje külön dicséretre méltó. Előadások kezdete kivételesen 5, 7 és 9 órakor.

Jósnó, aki nyelveket tanít.

Az ember küzdelme a mindennapi kenyérért folytatott harc, a mely soknak egész energiáját veszi igénybe és mégis alig produkál eredményt. Ez élesen kiviláglott egy ma Aradon megjelent hirdetés sorai között, amelyben egy jósnó a jövőbenlátás mellett még francia és angol nyelvek tanítására is ajánlkozik. A jósnó az aradi Hegedüs-féle szálloda egyik szegényesebb butorozott szobájában várja a látogatókat, akik azonban nagyon ritka vendégek.

— Egy igazi jósnőnek a szegénység és nyomor jut osztályrészül — szól halkán Jusztina Etelka Maurer Waagt, a fekete ruhában öltözött jósnó — és amellett a törhetetlen bizalom a felsőbb lényben, aki a látnoki tehetséget adta osztályrészül. 'Aki gondtalan jómódban él, nem lehet igazi jósnó.

Egy pillantás a nékülözéstől sápadt, barázdás arcra, a szegényes környezetre, meggyőz, hogy tényleg törhetetlen hit kell ahhoz, hogy életét továbbra is a fantasztikus csillogászati ábrák között töltsse, várva a jövőre kíváncsiakat.

— Párisban megtanultam franciául, Berlinben némétül és most ezzel szeretném elősegíteni a megélhetésemet, de eddig még tanításra sem jelentkezett senki — folytatja a halkszavú nő, aki elmondja még, hogy tíz év óta bolyong a világban.

Cenzurát: Prefectura Judatului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NYILTTER.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget

Az Aradi Filharmonia Egyesület legjobbját temeti. Ma reggel meghalt

Unger Mór

karnagyunk, mesterünk, barátunk.

A kar, mely hosszú éveken át olv sok szívet és nemeset keltett virágzó életre — örök nyészetbe havvatlott.

Soha el nem muló, bánatos kegyeletünk örzi felejthetetlen emléket.

Arad, 1924. október 16-án.

Az Erdélyi Élet

minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével. Olvassa és terjessze!

Evi négymillió lejt

forgalmazó, jól jövedelmező vállalat más elfoglaltság miatt átadó. (!) (!)

Ájánlatokat „150.000—200.000” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatala tevébbit. 10.136

ORBÁN

ISTVÁN

műbutorgyára

Arad, Piața Stefan Cel Mare (Béla-tér) 16. sz.

Legelőbb butorbeszerzési forrás. — Készít a legjobb kivitelben eredeti művészi tervek után háló, ebédli, uri, leány, gyermekszobákat, bank és szálloda berendezéseket. — Rudolf Mosse 7018

Alkalmi vételek!

Arad bel- és külvárosa területén több kisebb és nagyobb gazdálkodásra is alkalmas bér- és magánházak, üzletházak, stb. 90.000 lejtől feljebb árban, valamint a Galea Radnici (Radnai-uton) egy 14 lakásos emeletes bérház 860 □-l területű, gyáralapításra is alkalmas nagytelken, sürgősen eladó 650.000 lejtért. Kerti gazdasághoz alkalmas 10 holdas tanyás birtok az aradi határban 450.000 lejtért. Végül átadók több fűszer, borbély, koresma, vendéglő és más üzletek, valamint egy és kettő szobás lakások

Boross-ügynökségnél, Arad, Str. Consistorului No. 9. (volt Batthány-ncca). 5855

Újságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban ::

kapható a kiadóhivatalban.

Más minden pénteken

este nagy hatással Aradon a „NOVEMBER”-ben Szegedi halozaprikás turóscsuszsa, kiváló hegyaljai borok. Állandóan izleles házikoszt kapható. Avonnan ok hazon kívül is elfogadtatnak. —: Esténként elsőrendű cigányzene

BORNSTEIN photo-salon, **ARAD,** készít elsőrangú kivitelű fényképek és fényképnagyításokat.
(új Neuman-ház)

Feltűnően **Ujabb küldemények érkeztek a legújabb**
olcsó árak! **bari és téli felöltő és ruha vidonságokban:**

PLESZ központi női és gyermekfelöltő nagyruházata **ARAD,** a szín-
ház hátsó bejáratával szemben. **Kérem a címre figyelni!!!**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjaztunk szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesztünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmával fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Házasság.

TISZTA MULTU zsidóleány, butorral, kelengyével, készpénzzel élettársat keres. ki finom külüetlet, megértést többre becsül a pénznel. Leveleket „Bécsi 30” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5842

Alkalmazás.

JÓ CSALADBÓL való, intelligens kisasszonyt keresek 12 éves leánykámhoz. Képezdőt végzetiek, vagy románul tudók, előnyben részesülnek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 900

GÉPIRÓNÓ, ki remánul 6 magyarul jól gépel, felvétetik. Ajánlatok eddigi működés és fizetési igények feltüntetésével „Állandó” jellegre Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodában) Arad adandók le. 10.135

ÜGYES és megbízható szakácsnőt keresek azonnali belépésre. Wiesel Arad, Str. Seminarului 6. sz. (Sina-u.) 5848

MAGÁNYOS nő jobb házmesteri állást keres. Cimeket az Aradi Közlöny kiadó hivatalába kér. 5853

NÉMETÜL beszéző kisasszony a déli előtti órákra felvétetik 2 gyermek mellé. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15.101

FIATAL leány, ki rajzolni és festeni tud felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadó hivatalában. 5850

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba város központjában kiadó nov. 1-re. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5857

Vétel és eladás.

NAGY ÜSTHÁZ üsttel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

KERESZTHUROS, kütűnő hangu. bécsi gyártmányu zongora, olcsón eladó. Arad Piața Sft. Sava (Klemen-tér) 5. 16.068

FINOM női télikabát, alaskai rókabőr, fehér gyermek-bunda eladó. Arad, Bul. Reg. Ferd. 37. (Boros Béni-tér). 5854

SYLSKIN bunda, keveset használt, jutányos áron eladó. Megtekinthető Joanicus szücsnél, Arad. 10.136

VILLAMOS ÜZEMŰ PORSZIVÓ-GÉP, perzsa szőnyeg, nyest boa, városi bunda, perzsa sapka, férfi és fiu télikabátok, arany kézelőgomb, antik nyakék, 12 és 6 személyes ezüst evőeszközök, 12 személyes étkező servise, szőnyegek, kézimunkák, Biedermayer-szalón, különböző szalónok, kredencok, szekrények, könyvszekrények, fotelok, íróasztalok, tákrók, dísz tárgyak, festmények, ingafé, hintaszék, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

BIZOMANYBA VESZÉK complete szoba-berendezéseket, butorokat darabszámba, szőnyegeket, ezüst, mű, antik, bronz és dísz tárgyakat, ékszerket, festményeket, lehneműeket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

COMISSIÓBAN, Arad Bulev. Regele Ferdinand 6. I. em. balra eladó dísz hálószoba, kerek ebédlő asztal, ovális asztal, íróasztal vadonatúj, perzsa és futó szőnyeg, breitschwanz-sál, nyest gallér, stb. 5825

STOCK MOTOREKE románai képviselő és alkatrészek gyári lerakata „Hercules” gépjár. Rohlik Ferenc Timisoara. Telefon 724. 5557

PERZSA, smirna szőnyegek legolcsóbban kaphatók Salon Artistiqueban Arad. Fischer Eliz-palota. Ugyanott 2 modern fotel 9 ezer, nagy smirna szőnyeg 9500 lej. Mindennemű modern butort bizományba veszünk. 5835

Őszi szövetek és belésárak a legolcsóbban
Welsz Armin

divatruházában szerezhethők be Arad, Piața Avram Iancu 18. sz. (Szabadság-tér). 5099

Reithoffer-féle gummikabátok érkeztek!

Gummi kabát Lej 960.—
Fregoli gummikabát Lej 2250.—
Férfi öltöny Lej 1650.—
Férfi raglán Lej 2450.—
Bőr kabát Lej 3850.—

Muzsaj József
férfi-, fiu- és gyermekruha telepe
Arad—Nagyvárad. 5876

Ingyatlan.

TELEK eladó 202 □-öl Aradon a papírgyárnál. Bővebbet Arad, Strada Cuzza Vodă (Thököly Imre-ucca) 56. 5845

Oktatás.

FRANCIA, ANGL órákat vennék perfect nyelvtanárától. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3000

Különféle.

ISTÁLLÓT két lóra, szinzel együtt keresek. Cim Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodában) Arad. 10.136

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró és szabásati tanfolyam az esti órákban is Arad, Str. Eminescu 6. 2348

Katholikus gimnázium közelében magánház, 4 szobás, elfoglalható lakással. Óriási kerttel, áron alól. 340 ezer lejért eladó. Megbízott Haász Albert irodája Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca.) 16.529

Kendkívül olcsó malom eladás !!

Bánáthban, legjobb buza-termő vidéken konkurrenciánélküli gőzmalom óriási forgalommal, hezzátartozó gazdasági épületekkel, nagy telekkel, áron alól 650 ezer lejért, ezenkívül több műmalom, hengermalom, nagy jövedelemmel, kedvező feltételekkel eladó. — Egy kisebb gőzmalom és egy nagyobb műmalom hérlétebe kiadó. Ertekezni lehet **HAÁSZ ALBERT** irodájában Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca.) 16.529

Dr. Groszman Alfrédné szőnyegszövő-műhelye

Arad, Strada Moise Nicoara 17. (Petőfi-ucca). Raktáron tart és rendelésre készít eredeti keleti minták szerint, legjobb anyagból készült, kézzel csomózott szőnyegeket. Készít hiteles antik rajzmintákat. Elad kipróbált, legjobb gyapjúfonalakat, valódi perzsa színekben, ugyszintén felvető- és lesovó fonalakat. — Kezdőknek állandó tanfolyam. 10133

Kádár István

url szabóüzlete Arad, Str. Buour No. 3. (Eötvös-ucca)
készít elegáns uri ruhákat előnyös árért Állandó szövetraktár.

Gazdálkodásra

alkalmas belvárosi 4 szobás magánház, azonnal átvehető 3 szobás lakással, nagy udvar, hatalmas gyümölcsös-kerttel, áron alól 340.000 lejért sürgősen eladó. — Megbízott **URANUL-IRODA** Arad, főpostával szemben. 16.068

Aradon a Str. Bratianu (Weitzer János-uccában)

galériával bíró gyönyörű üzlet-helyiség átadó. — Megbízott: **Uranul-iroda** Arad, főpostával szemben.

9 járatu műmalom,

Arad szomszédságában lévő nagyközségben, állomáshoz közel, napi 100 m/m örlőképességgel, 2 millió lejért eladó. Megbízott **URANUL-IRODA** Arad, főpostával szemben. 16.059

Város szívében

fekvő kis magánház, májusban átvehető 2 szoba, elő, fürdőszoba lakással, parkirozott udvarral, 260.000 lejért eladó. Átvehető teher 80.000 lej. — Megbízott: **Uranul-iroda** Arad, főpostával szemben.

Itt az Ősz, mindenkinek szüksége van őszi és téli ruhára és kabátra, sok pénzt takarít meg, ha ruha és harisnya szükségletét divatruházában **ARAD,** Strada Bratianu 2. (Weitzer János-ucca) szerzi be. — **Harisnyák 25 lejtől 140-ig.**

Szőnyegek, sezlontakarók, asztal-ágygarnitúrák a legjutányosabban beszerezhetők: Liossem Sándor contactó és női divat üzletében Arad Piața A. Iancu (Szabadság-tér) 2.

MA halestély

a „Kispipa” vendéglőben
Arad, Strada Fabriciei és Strada Minervei (Ilona-és Gyár-uccák) sarkán.
Naponta elsőrendű cigányzene.
— Kütűnő hegyaljai borok. —

Eladó

egyszobaberendezés 14.000 lejért

Egyágy, 2 szekrény, asztal 6 szék, ottomán takaróval, 2 szőnyeg, falvédő, 2 függöny, ágyterítő, külön is 5843 eladó. Cim: Arad, Strada Oituz (Illés-ucca) végén

(volt Teinczlinger) **LACI-TANYA,** Arad, Strada Barbu Lautăre 31—35.

Primăria orașului Lugoj.

No. 10.504. Adm. 1924.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru livrarea a 30.000 buc. pavele granit de prima calitate s. a. 20.000 buc. de 18—18—14—15 cm. și 10.000 buc de 18—37—14—15 cm. pe șeama Primăriei orașului Lugoj, se publică.

CONCURS.

Ofertele dresate amăsurat legii contabilității sunt a se inainta Primăriei orașului Lugoj in plic sigilat și scris „Ofertă pentru pavele” până la 25. Octomvrie 1924. ora 12 a. m. la care timp se va ținea licitațiunea.

La oferte este a se accluda atât modele de pavele cât și atestate oficiale despre probele de rezistanță a pietrii oferite. Oferte in-târziate sau date prin telegramă, oferte oari vor cuprinde condițiuni speciale. in afară de cele cuprinse in concurs curți și supraoferte nu se vor lua in considerare.

Ofertele se vor redacta exclusiv in limba românească și rămân valabile 30 zile.

Ofertele inaintate obligă ofertantul numai decăt, iar Primăria numai după aprobarea consiliului comunal.

Lugoj, la 8. Octomvrie 1924.

HARAMBASA, m. p. primar.

Utazó közönség figyelmébe!

A. C. F. R. összes vonalaira 2—3 nappal, Magyarország, Ausztria stb.-re szóló vasutijegyek 60 nappal előbb megválthatók a városi menetjegyirodában Arad, Str. Baritiu 3. (Rákóczy-ucca.)

Női fehérneműek, ágygarnitúrák, nadrág és szoknya, kombinések nagy választékban raktáron, fehérneműek, menyasszonyi kelengyék hozott anyagból is készülnek

Fischer fehérnemű üzletében Arad, Str. Bratianu 2. (Minorita-palota.)

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat